

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ΄ Γυμνασίου

Τίτλος:

«Greeklish: Ποια είναι η γνώμη σας;»

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΗΤΣΩΝΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας δευτεροβάθμιας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Greeklisch: Ποια είναι η γνώμη σας;

Δημιουργός

Φωτεινή Μητσώνη

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Γ΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Αύγουστος 2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

2η Ενότητα: «Γλώσσα – Γλώσσες και πολιτισμοί του κόσμου»

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

10 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: Blog (ιστολόγιο), Wiki, [Facebook](#).

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

- Εξοικείωση μαθητών και εκπαιδευτικού με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο.
- Δημιουργία ψηφιακών κειμένων (blog, wiki, έγγραφο word, αρχείο παρουσίασης).
- Επεξεργασία κειμένων με αναφορές στο ύφος (επίσημο, ανεπίσημο, επιστημονικό κλπ.).

- Εξωδιδασκτικός χρόνος διαθέσιμος για τις συνεντεύξεις και τις απομαγνητοφωνήσεις (αν οι μαθητές ηχογραφήσουν τις συνεντεύξεις).
- Διδασκαλία διαφορών προφορικού-γραπτού λόγου (κεφάλαιο 1: διαφορές στη σύνδεση των προτάσεων στον προφορικό λόγο).

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι μαθητές εμπλέκονται σε δραστηριότητες διερεύνησης ενός φαινομένου που έχει να κάνει με τη γραφή των ελληνικών και τις νέες τεχνολογίες, τα greeklish, ένα γραφηματικό σύστημα που διαδόθηκε κυρίως ως μέσο επικοινωνίας ανάμεσα στους χρήστες του διαδικτύου. Αφού διερευνούν τα περιβάλλοντα στα οποία εμφανίζονται τα greeklish, κατόπιν μελετούν κείμενα και απόψεις σχετικές με αυτά. Τις παρατηρήσεις και τα συμπεράσματά τους τα μοιράζονται στην ολομέλεια. Κατά την επόμενη φάση του σεναρίου παίρνουν και κατόπιν επεξεργάζονται μικρές συνεντεύξεις από πρόσωπα στο σχολείο που σχετίζονται με το θέμα: χρήστες των greeklish, ειδικούς σε θέματα γλώσσας, ειδικούς σε θέματα υπολογιστών. Στην τελική φάση του σεναρίου δημοσιεύουν τις επεξεργασμένες συνεντεύξεις και τις αναρτούν σε blog.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η μερική χρήση της λατινικής γραφής κατά την παραγωγή γραπτού ελληνικού λόγου σε ψηφιακά περιβάλλοντα έχει απασχολήσει αρκετά τα μέσα ενημέρωσης (βλ. Koutsogiannis & Mitsikoroulou 2003) με σύνηθες συμπέρασμα τις αρνητικές

συνέπειες στην εκμάθηση της ορθογραφίας από παιδιά κι εφήβους (βλ. εφημερίδα [«Ελευθεροτυπία», 7/9/2009](#)) ή και την απειλή για την ίδια τη γλώσσα (βλ. διακήρυξη Ακαδημίας Αθηνών, 2011, διαθέσιμη [εδώ](#)). Σύμφωνα με άλλες απόψεις, «τα λατινοελληνικά αποτελούν ένα παράδειγμα της ικανότητας του σύγχρονου ευέλικτου ανθρώπου να επιδεικνύει γλωσσική δημιουργικότητα, προκειμένου να προσαρμόζεται στις επείγουσες ανάγκες των παγκόσμιων και τοπικών δικτύων επικοινωνίας» (Tseliga 2007 στο Κουτσογιάννης 2011: 884). Τα greeklisch ερμηνεύονται από τη Spilioti (2009 στο Κουτσογιάννης 2011: 884) και ως συμβολική τάση διασύνδεσης των νέων με την παγκόσμια νεανική κουλτούρα. Ταυτόχρονα, τα επιχειρήματα υπέρ και εναντίον των greeklisch φαίνεται να συνδέονται με ευρύτερα κοινωνιοπολιτισμικά και ιδεολογικά θέματα (βλ. Koutsogiannis & Mitsikoroulou 2003). Σε μια προσπάθεια να κατανοηθεί το φαινόμενο από τους μαθητές και να καταγραφούν διαφορετικές απόψεις προτείνεται η εφαρμογή του παρόντος σεναρίου.

Πιο συγκεκριμένα, προτείνεται μία έρευνα, αξιοποιώντας τη μέθοδο των συνεντεύξεων, σε εφήβους και σε μεγαλύτερους χρήστες των greeklisch ή γνώστες του θέματος, με θέμα τη χρήση των greeklisch. Οι συνεντεύξεις συνιστούν μία ερευνητική μέθοδο ποιοτική και όχι ποσοτική, μέσω της οποίας μπορούν οι μαθητές να αντλήσουν συμπεράσματα και να σχηματίσουν πιο υπεύθυνα τις απόψεις τους. Κυρίως τους εθίζει σε μια πολύπλευρη διερεύνηση ενός θέματος και συνδέει σχολικά και γλωσσικά θέματα με τη ζωή και την καθημερινότητά τους.

Λόγω του όγκου της δουλειάς που προβλέπει το σενάριο (μελέτη κειμένων, σύνταξη ερωτήσεων, συνεντεύξεις και επεξεργασία αυτών), αλλά κυρίως για παιδαγωγικούς λόγους, προτιμάται η ομαδοσυνεργατική μέθοδος, η οποία και κρίνεται απαραίτητη στην εφαρμογή του σεναρίου. Η έρευνα θα μπορούσε να πάρει και τη μορφή ποσοτικής έρευνας ανάμεσα στους μαθητές, με ερωτηματολόγια (βλ. [άλλες εκδοχές](#)).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Η χρήση των greeklish έχει προκαλέσει αρνητική κριτική και αρκετή κινδυνολογία. Είναι εδώ και αρκετά χρόνια ένα θέμα το οποίο αφορά τους μαθητές, καθώς πολλοί έφηβοι και νέοι είναι χρήστες του γραπτού αυτού κώδικα. Από την άλλη, υπάρχουν πλέον έρευνες που δοκιμάζουν να εξηγήσουν το φαινόμενο αυτό (βλ. Κουτσογιάννης 2011) και να διερευνήσουν συστηματικά απόψεις που μιλούν για αυτά.

Τέλος, τα greeklish είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα επικοινωνιακής χρήσης της γλώσσας και επίσης ενδεικτικά του πώς οι νέες τεχνολογίες επηρεάζουν την ίδια τη γλώσσα, στη προκειμένη περίπτωση τη γραφή της.

Με το σενάριο γίνεται απόπειρα να προβληματιστούν οι μαθητές γύρω από όλα τα παραπάνω θέματα, να διερευνήσουν και κατόπιν να παρουσιάσουν διαφορετικές απόψεις για τα greeklish. Πιο συγκεκριμένα, με το σενάριο αυτό επιδιώκονται μια σειρά από στόχους, οι οποίοι περιγράφονται παρακάτω:

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να ερευνούν και να εξετάζουν πολύπλευρα ένα θέμα πριν σχηματίσουν άποψη γύρω από αυτό·
- να επικοινωνούν και να σέβονται τον συνομιλητή τους·
- να επικοινωνούν με άλλους συζητώντας το θέμα αυτό, με σκοπό να καταγράψουν τις απόψεις τους·
- να αξιοποιούν τους πόρους που έχουν διαθέσιμους για τη διερεύνηση ενός θέματος (διερεύνηση απόψεων κοινότητας, μελέτη οικείων ψηφιακών περιβαλλόντων)·
- να δημοσιοποιούν τα αποτελέσματα των εργασιών τους·

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να επισημαίνουν τα βασικά σημεία της επιχειρηματολογίας ενός κειμένου σχετικού με γλωσσικά θέματα (εδώ: greeklish)·

- να παρουσιάζουν στην ολομέλεια τις παρατηρήσεις και τα συμπεράσματά τους·
- να συντάσσουν ερωτήσεις, κυρίως ανοιχτές, για να διερευνήσουν ένα θέμα που τους ενδιαφέρει·
- να μετατρέπουν τον προφορικό λόγο σε γραπτό (με έμφαση στις διαφορές στη σύνδεση των προτάσεων), χωρίς να αλλοιώνουν τις απόψεις του ομιλητή·
- να ενημερωθούν για την έκταση της χρήσης, τις αιτίες που προκαλούν το φαινόμενο και τα ψηφιακά περιβάλλοντα στα οποία εμφανίζεται περισσότερο η χρήση των greeklish·
- να διερευνήσουν σύγχρονες πρακτικές γραμματισμού, όπως το chat.

Γραμματισμοί

Κλασικός γραμματισμός

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να διατυπώνουν ερωτήσεις εστιασμένες στα θέματα που θέλουν να ερευνήσουν και κατάλληλες για το επικοινωνιακό πλαίσιο στο οποίο τις θέτουν·
- να διαβάζουν και να κατανοούν κείμενα θεωρητικά που διατυπώνουν διαφορετικές απόψεις σχετικές με το θέμα·
- να διερευνούν πρακτικές γραμματισμού, όπως αυτές που αναπτύσσονται σε fora και περιβάλλοντα chat·
- να ακούν και να κατανοούν προφορικό λόγο και απόψεις (συνεντεύξεις)·
- να εντοπίζουν τις διαφοροποιήσεις προφορικού και γραπτού λόγου και να εφαρμόζουν τις διαφοροποιήσεις αυτές κατά την μετατροπή του πρώτου στον δεύτερο·
- να συντάσσουν και να παρουσιάζουν τα συμπεράσματα των παρατηρήσεών τους στην ολομέλεια·
- να ακούν, να κατανοούν και να αξιοποιούν τις παρατηρήσεις και τα συμπεράσματα των συμμαθητών τους πάνω στα θέματα που διερεύνησαν·
- να δημοσιοποιούν την εργασία τους και να την προβάλλουν κατάλληλα·

- να τιτλοφορούν την εργασία τους.

Νέος γραμματισμός

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να διερευνούν ψηφιακά περιβάλλοντα Web 2.0 ως περιβάλλοντα όπου διεξάγεται μεγάλο μέρος της σύγχρονης επικοινωνίας (μέσα κοινωνική δικτύωσης) και να καταγράφουν τα συμπεράσματά τους.
- να συνδέουν τις γραφηματικές επιλογές με τις επικοινωνιακές περιστάσεις και την κοινωνικοπολιτισμική πραγματικότητα στην οποία συμβαίνει η επικοινωνία.
- να δημοσιεύουν τις απόψεις τους σε περιβάλλοντα Web 2.0 (blog).

Κριτικός γραμματισμός

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να ανιχνεύσουν την επίδραση των νέων μέσων στην επικοινωνία.
- να εντοπίσουν τη σχέση μεταξύ ταυτότητας και γλωσσικών επιλογών.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές αναμένεται:

- Να εργαστούν ομαδικά και να δείξουν υπευθυνότητα απέναντι στο κοινό έργο, να δείξουν σεβασμό στις διαφορετικές απόψεις.
- να διερευνήσουν, να εξαγάγουν συμπεράσματα με βάση τις παρατηρήσεις τους και να προχωρήσουν μεθοδικά από στάδιο σε στάδιο της ερευνητικής εργασίας.

E. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Ως χρήστης του συγκεκριμένου τρόπου γραφής ενδιαφέρομαι για το θέμα. Το ίδιο εκτιμώ και για τους μαθητές, που συχνά χρησιμοποιούν το λατινικό αλφάβητο στην καθημερινότητά τους. Την αφορμή δίνει το σχολικό εγχειρίδιο (βλ. ενότητα 2, *Γλώσσα – Γλώσσες του κόσμου και πολιτισμοί*) ανθολογώντας κείμενο σχετικό με τα greeklisch.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Σύμφωνα με τις γενικές διδακτικές οδηγίες που δίνονται στο βιβλίο του καθηγητή για τη διδασκαλία της ενότητας με θεματικό άξονα τη γλώσσα. Στο ίδιο, αναφέρεται ως επιμέρους θέμα «η γλώσσα στις συνθήκες που ορίζονται από την τεχνολογία και την παγκοσμιοποίηση» (Κατσαρού, Μαγγανά, Σκιά & Τσέλιου 2006: 37). Σε αυτό το θέμα αναφέρεται το σενάριο. Σύμφωνα με τα Νέα Προγράμματα Σπουδών για την Ελληνική Γλώσσα στο Γυμνάσιο (2011: 11), επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να κατανοήσουν ότι στον σύγχρονο κόσμο κυρίαρχος τρόπος μάθησης είναι ο διερευνητικός, ώστε να είναι σε θέση να λειτουργούν ως ερευνητές και ερευνήτριες (...).
- Να κατανοήσουν ότι οι ΤΠΕ αποτελούν φορείς γνώσης και πληροφόρησης, ώστε να προσπαθήσουν να πλοηγούνται σε έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές και να αποκτήσουν δεξιότητες παραγωγής λόγου με τη βοήθεια εφαρμογών της σύγχρονης τεχνολογίας (εργαλεία επικοινωνίας, συνεργασίας, κοινωνικής δικτύωσης, μάθηση μέσω διαδικτύου κτλ.).

Περαιτέρω και ειδικότερα, το σενάριο συνδέεται εν μέρει με τη διδασκαλία της ερευνητικής εργασίας ([βλ. ενότητα 1: Πώς κάνουμε μιας ερευνητική εργασία](#)), αλλά και με τις διαφορές γραπτού και προφορικού λόγου ([ενότητα 1: οι συνδέσεις των προτάσεων στον προφορικό λόγο](#)).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται στα πλαίσια του α΄ κύκλου (για θεωρητικό σχήμα των τριών κύκλων στην αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία και την εκπαίδευση βλ. Κουτσογιάννης κ.ά. 2011), καθώς στις πρώτες φάσεις του σεναρίου παρέχουν τα εποπτικά μέσα για την εκκίνηση της συζήτησης και της διερεύνησης του θέματος. Αποτελούν περιβάλλον εργασίας για τους μαθητές που διερευνούν διάφορα διαδικτυακά περιβάλλοντα και τις πρακτικές γραμματισμού σε αυτά. Επίσης, αποτελούν περιβάλλον δημοσίευσης των εργασιών των μαθητών και μέσο πρακτικής γραμματισμού, αφού αναπτύσσεται η κοινοποίηση, η επικοινωνία και ο σχολιασμός

των εργασιών σε ψηφιακά περιβάλλοντα. Τέλος, αξιοποιούνται στα πλαίσια του κριτικού γραμματισμού (γ' κύκλος), εφόσον οι μαθητές προβληματίζονται για την επιρροή των μέσων στις πρακτικές γραμματισμού και στην ίδια την επικοινωνία στον σύγχρονο κόσμο.

Κείμενα

- [Ο Αντώνης Κανάκης κατακρίνει τα greeklish \[10/05/2011\]](#) (έως το 3:17 περίπου)
- [Χάνεται η ελληνική γλώσσα γράφοντας greeklish; Τι λένε ειδικοί για τη μόδα των... ανορθόγραφων.](#) [πηγή: iefimerida.gr]
- [Για τα γκρίκλις και την «εκστρατεία» των Ράδιο Αρβύλα.](#) [πηγή: iefimerida.gr]
- [Μπαμπινιώτης: «Οι νέοι θα πληρώσουν ακριβά τα greeklish»](#) ή [Από καρδιάς με τον Γιώργο Μπαμπινιώτη](#) (έως 3:23 περίπου). (Το Βήμα)
- Ι. Ανδρουτσόπουλος, 1999, [Από τα φραγκοχιώτικα στα greeklish.](#) (Το Βήμα)
- [Διακήρυξη Ακαδημίας Αθηνών.](#)
- Μικέλα Χαρτουλάρη, [Τα «γκρίκλις», η σύγχυση, η διαμάχη και η αλήθεια για το λατινικό αλφάβητο και την «απειλή» προς την ελληνική γλώσσα.](#) [πηγή: netschoolbook.gr]

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η φάση: Ορισμός του θέματος - Τι είναι τελικά τα greeklish; (στο εργαστήριο - 2 ώρες)

Εισαγωγή (στην ολομέλεια): Προβάλλεται μήνυμα στον διαδραστικό γραμμένο σε greeklish, από περιβάλλον όπου συνήθως βρίσκουμε (chat, forum, σχόλια Facebook). Οι μαθητές ενθαρρύνονται να μιλήσουν για τη γραφηματική αυτή επιλογή: Γίνεται πρόχειρο γκάλοπ στην ολομέλεια: Ποιοι είναι χρήστες των greeklish και ποιοι όχι; Έπειτα προκαλείται συζήτηση: Πώς τους φαίνονται; Γιατί (δεν) τα προτιμάνε;

Διερεύνηση: Οι μαθητές έχουν χωριστεί από τον διδάσκοντα σε ομάδες με κριτήριο τις προτιμήσεις τους (κοινωνιόγραμμα). Στο εξής λοιπόν δουλεύουν ομαδικά και περιηγούνται σε ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης όπου έχουν λογαριασμούς (Facebook, Twitter, σε όποιο άλλο περιβάλλον με chat ή forum συμμετέχουν) και

καταγράφουν τις παρατηρήσεις τους, σύμφωνα με το [φύλλο εργασίας 1](#). Οι παρατηρήσεις τους καταγράφονται σε ένα αρχείο word και, αν προφταίνουν, δημιουργούν αρχείο παρουσίασης με αυτές. Τα αρχεία ανεβαίνουν στο wiki της τάξης, ώστε να είναι προσβάσιμα σε όλους τους μαθητές. Μπορεί να έχει ανοιχτεί από μία σελίδα για κάθε ομάδα, όπου θα αναρτά τα αρχεία της σε αυτή και στις επόμενες φάσεις, πριν τις τελικές δημοσιεύσεις στο blog της τάξης.

Παρουσίαση συμπερασμάτων: Την επόμενη ώρα, στην ολομέλεια, παρουσιάζουν τα αποτελέσματά τους. Στην ολομέλεια συμπληρώνεται και το [φύλλο εργασίας 2](#) στο τέλος των παρουσιάσεων και μέσα από συζήτηση για τα συμπεράσματα.

2η φάση: Απόψεις και επισήμανση επιχειρημάτων (στο εργαστήριο - 2 ώρες)

Έχουν ήδη αναρτηθεί από τον διδάσκοντα στο wiki της τάξης για τους μαθητές κείμενα με απόψεις και στοιχεία για τα greeklish. Ενδεικτικά: Επίσημη άποψη Ακαδημίας Αθηνών, κείμενο του Ανδρουτσόπουλου στο Βήμα και της Χαρτουλάρη στα Νέα κλπ. Βλέπουμε στην ολομέλεια και σχολιάζουμε το βίντεο των Ράδιο Αρβύλα για τα greeklish ως αφετηρία των εργασιών του δίωρου αυτού (βλ. [κείμενα](#)).

Σε ομάδες τώρα, σχολιάζονται διάφορα στοιχεία των κειμένων: Ποιοι είναι οι συγγραφείς τους; (Ειδικοί στους υπολογιστές; Ειδικοί στα θέματα γλώσσας; Χρήστες των greeklish; Μη ειδικοί/δημοσιογράφοι;) Είναι πρόσφατα, και αν όχι, έχουν ισχύ στη σημερινή πραγματικότητα; Οι μαθητές επισημαίνουν επίσης τα βασικά επιχειρήματα υπέρ ή εναντίον των greeklish. Ζητείται από τους μαθητές να σχολιάσουν και το ύφος και τη γλώσσα του κειμένου, σε σχέση με το περιεχόμενό του. Κάθε ομάδα εργάζεται σε ένα κείμενο. Καταγράφουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με το [φύλλο εργασίας 3](#) σε έγγραφο word ή στη σελίδα του wiki της τάξης. Συζητάμε στην ολομέλεια τις παρατηρήσεις τους. Οι τελικές παρατηρήσεις και τα θέματα που ανέκυψαν από τη συζήτηση καταγράφονται/ανεβαίνουν σε χωριστή σελίδα στο wiki, ώστε όλες οι ομάδες να μπορούν να αντλήσουν ιδέες για τη σύνταξη ερωτήσεων στην επόμενη φάση του σεναρίου.

3η φάση: Συνεντεύξεις και σύνταξη ερωτήσεων (2 ώρες – στο εργαστήριο ή στην τάξη)

Ξεκινάμε με την εξής συζήτηση: Στόχος αυτής της σειράς μαθημάτων είναι να παρουσιάσουμε στο σχολείο τις διαφορετικές απόψεις για τα greeklish (τα λατινοελληνικά) και να τις δημοσιεύσουμε σε σχετικό αφιέρωμα στο blog μας.

Προτείνονται οι εξής τρόποι για να μάθουμε διαφορετικές απόψεις για τα greeklish: Συνεντεύξεις από έφηβους που χρησιμοποιούν ή δε χρησιμοποιούν τα greeklish. Συνέντευξη από έναν ειδικό σε θέματα γλώσσας. Συνεντεύξεις από έμπειρους χρήστες υπολογιστών, μεγαλύτερους σε ηλικία, που είτε χρησιμοποιούν τα greeklish για την επικοινωνία τους είτε όχι. Τα πρόσωπα καλό είναι, για πρακτικούς λόγους, να βρεθούν από τον χώρο του σχολείου.

Οι μαθητές, χωρισμένοι σε ομάδες, επιλέγουν το πρόσωπο από το οποίο θα πάρουν συνέντευξη. Κατόπιν, είτε σε υπο-ομάδες (ανά δύο, αν η ομάδα είναι τετραμελής ή και μεγαλύτερη) είτε όλη η ομάδα μαζί (αν είναι τριμελής) προχωρούν στη σύνταξη ερωτήσεων για κάθε πρόσωπο. Οι ερωτήσεις καλό είναι να μην ξεπερνούν τις 6 με 8, δηλαδή 3 με 4 σε κάθε υπο-ομάδα. Μόλις τελειώσει η σύνταξη των ερωτήσεων συνεδριάζει ολόκληρη η ομάδα και καταλήγει σε αυτές που θα τεθούν στον συνεντευξιζόμενο. Γράφονται σε έγγραφο Word που αναρτάται στο wiki ή κατευθείαν στη σελίδα της ομάδας στο wiki.

Οι συνεντεύξεις μπορούν να γίνουν μέσω Facebook ή e-mail ή διά ζώσης από τους μαθητές της ομάδας. Στην περίπτωση που γίνουν διά ζώσης είναι προτιμότερο να ηχογραφηθούν, διαφορετικά θα πρέπει ένα ή δύο από τα παιδιά να κρατούν σημειώσεις από τα λεγόμενα του συνεντευξιζόμενου.

3η φάση: Επεξεργασία των συνεντεύξεων (2 ώρες - στο εργαστήριο)

Στην εβδομάδα που έχει μεσολαβήσει από προηγούμενο δίωρο πρέπει να έχουν δοθεί οι συνεντεύξεις, να έχουν γίνει οι απομαγνητοφωνήσεις και το υλικό από τις συνεντεύξεις να έχει εκτυπωθεί (αν η συνέντευξη καταγράφηκε υπό μορφή σημειώσεων πρέπει να έχει γραφεί σε ψηφιακό κείμενο).

Διαβάζεται στην ολομέλεια η απομαγνητοφώνηση μιας συνέντευξης και το τελικό αποτέλεσμα γραπτά. (Ένα τέτοιο παράδειγμα υπάρχει στο βιβλίο της Α΄ Λυκείου, Τσολάκης κ.ά. 2005: 97). Γίνονται παρατηρήσεις στην ολομέλεια ([φύλλο εργασίας 4](#)).

Το κείμενο κάθε ομάδας παίρνει μορφή γραπτού λόγου: Παραλείπονται οι επαναλήψεις, γίνεται σαφέστερη η σύνδεση των προτάσεων, διαγράφονται αυτά που οι μαθητές θεωρούν περιττά, χωρίς όμως να «προδώσουν» τις απόψεις και τα συναισθήματα/το ύφος του ομιλητή. Εάν η συνέντευξη έχει δοθεί γραπτά, η δουλειά είναι πολύ απλούστερη και η ομάδα αυτή θα τελειώσει ίσως νωρίτερα. (Στην περίπτωση που μία ομάδα τελειώσει νωρίτερα καλείται να δημιουργήσει το blog όπου όλες οι συνεντεύξεις και οι απόψεις θα παρουσιαστούν).

Ενδιαφέρον έχει -στην περίπτωση της γραπτής συνέντευξης- η μορφή του λόγου του συνεντευξιαζόμενου και μπορεί να ζητηθεί από την ομάδα να τη σχολιάσει. (Π.χ αν είναι έφηβος και η συνέντευξη δόθηκε μέσω Facebook, μπορεί να περιέχει greeklish). Η ομάδα γράφει σύντομη εισαγωγή στη συνέντευξη εξηγώντας από ποιον την πήρε, γιατί επελέγη αυτό το πρόσωπο, για ποιο θέμα μιλάει. Δίνει τίτλο στη συνέντευξη και την αναρτά, μαζί με την εισαγωγή της στο wiki ή, αν το blog έχει ήδη δημιουργηθεί, στο blog της τάξης.

4η φάση: Σχολιασμός και αξιολόγηση (2 ώρες - στο εργαστήριο)

Αναρτώνται οι συνεντεύξεις μαζί με τα κείμενα των ομάδων στο blog (εάν δεν έχει γίνει κατά την προηγούμενη φάση). Προστίθεται εικόνα ή άλλο στοιχείο (π.χ. κάποιο σχετικό link, βίντεο κλπ.). Προτείνονται από τους μαθητές τίτλοι για το αφιέρωμα και αποφασίζεται ο γενικός τίτλος του αφιερώματος στα greeklish. Παρουσιάζονται χαρακτηριστικά αποσπάσματα των συνεντεύξεων και συζητώνται στην ολομέλεια. Κάθε ομάδα ενθαρρύνεται να ποστάρει την ανάρτησή της στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για να την προβάλει και να σχολιάσει στο blog τις αναρτήσεις των άλλων ομάδων.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο εργασίας 1

Αφού εντοπίσετε μία συνομιλία σε greeklish...

1. Να κρατήσετε ένα στιγμιότυπο της οθόνης με τη συνομιλία (πατώντας το πλήκτρο PrtSc). Να ανοίξετε ένα αρχείο παρουσίασης και να επικολλήσετε την εικόνα του στιγμιότυπου οθόνης (πατώντας ctrl + V).
2. Ποιοι είναι οι συνομιλητές; Τι μπορείτε να καταλάβετε από αυτά που λένε ή από το προφίλ τους (εικόνα προφίλ) για αυτούς (φύλο, ηλικία κλπ.);
3. Τι παρατηρείτε για τον γραπτό κώδικα σε αυτό τον διάλογο που ενοπίσατε:
  - α) Προσπαθούν να τηρήσουν κάποια ορθογραφία από τα ελληνικά στα λατινικά;
  - β) Γράφουν απλώς φωνητικά, δηλαδή όσο πιο απλά μπορούν, χωρίς να τηρούν την ορθογραφία των ελληνικών λέξεων καθόλου;
  - γ) Χρησιμοποιούν άλλα σύμβολα εκτός από γράμματα του λατινικού αλφαβήτου (αριθμούς, σύμβολα, emoticons, σημεία στίξης κλπ.);
  - δ) Χρησιμοποιούν και ξένες λέξεις ανάμεσα στις ελληνικές;
  - ε) Τι παρατηρείτε για το ύφος του λόγου που χρησιμοποιούν;
4. Να ετοιμάσετε μία παρουσίαση με τις παρατηρήσεις και τα συμπεράσματά σας για να ενημερώσετε τις υπόλοιπες ομάδες.

Φύλλο Εργασίας 2

1. Τι είναι τελικά τα greeklish;
2. Σε ποιες **περιστάσεις** χρησιμοποιούνται; Σε ποια περιβάλλοντα επικοινωνίας;
3. Ποιες **μορφές** μπορούν να πάρουν;
4. Ποιοι φαίνεται να είναι οι **χρήστες** τους;

Φύλλο Εργασίας 3

1. Ποιος είναι ο συγγραφέας του κειμένου που μελετάτε; (Ποιος είναι ο ομιλητής;)
2. Ποια είναι τα βασικά του επιχειρήματα υπέρ ή εναντίον των greeklish; Να τα καταγράψετε σε λίστα.
3. Πώς θα χαρακτηρίζατε το ύφος του; Ταιριάζει το ύφος του με αυτά που λέει/γράφει, δηλαδή με τις απόψεις που εκφράζει;
4. Να παρουσιάσετε τις παρατηρήσεις σας και στις υπόλοιπες ομάδες, αφού πρώτα τους παρουσιάσετε σύντομα το περιεχόμενο του κειμένου που διαβάσατε/ ακούσατε.

Φύλλο εργασίας 4

Τι διαφορές παρατηρείτε ανάμεσα στον (απομαγνητοφωνημένο) προφορικό λόγο και τη μεταγραφή του σε γραπτό λόγο...

α) Ως προς τις προτάσεις.

β) Ως προς τη σύνδεσή τους.

γ) Άλλες παρατηρήσεις;... (Επαναλήψεις, λεξιλόγιο, οργάνωση λόγου...)

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Σε άλλες εκδοχές του σενάριου μπορεί να γίνει μικρής έκτασης έρευνα με ερωτηματολόγια μεταξύ των μαθητών και εξαγωγή συμπερασμάτων για τη χρήση των greeklish. Επίσης, μπορεί το σενάριο να εστιάσει στη διερεύνηση κειμένων-απόψεων για τα greeklish, να ζητηθεί από τους μαθητές να αναζητήσουν και άλλα κείμενα σχετικά από το διαδίκτυο, να τα επεξεργαστούν, να επισημάνουν τα επιχειρήματα που διατυπώνονται σε αυτά και τέλος να συγγράψουν κείμενο με την άποψή τους σχετικά με τα greeklish. Μπορεί, τέλος, να εστιάσει στη διάσταση των απόψεων και να οργανωθεί αγώνας επιχειρηματολογίας υπέρ και κατά της χρήσης των greeklish.

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο επεκτείνει κατά πολύ τον χρόνο που προβλέπεται για τη διδασκαλία της ενότητας 2 από το ΑΠΣ. Από την άλλη, επειδή καλύπτει διάφορα θέματα, όπως τη διερεύνηση ψηφιακών περιβαλλόντων (Facebook κλπ.), την επικοινωνία στα πλαίσια της σχολικής κοινότητας (συνεντεύξεις, δημοσίευση αποτελεσμάτων έρευνας), την επεξεργασία κειμένων και τη διερεύνηση του ύφους τους, τη μετατροπή προφορικού λόγου σε γραπτό, την παραγωγή λόγου σε επικοινωνιακό πλαίσιο, τη μικρής έκτασης έρευνα, θεωρείται ωφέλιμο για τους μαθητές να αφιερώσουν τον χρόνο αυτό· κυρίως επειδή αφορά ένα σχέδιο εργασίας που συνδέεται άμεσα με τη ζωή τους.

Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι χρειάζεται αρκετή δουλειά από την πλευρά τόσο του διδάσκοντος όσο και των μαθητών σε προετοιμασία. Είναι δηλαδή ένα σενάριο το οποίο απαιτεί χρόνο εξωδιδασκτικό (κυρίως στο κομμάτι των συνεντεύξεων και της απομαγνητοφώνησής τους από την πλευρά των μαθητών). Είναι πάντοτε σχετικό κατά πόσο οι μαθητές θα εμπλακούν ενεργά και θα αφιερώσουν πρόθυμα τον χρόνο αυτό. Πιστεύεται ότι εξαιτίας του αντικειμένου (greeklish - κώδικας των νέων) και της μορφής της εργασίας (έρευνα στο περιβάλλον τους - στον εικονικό και τον φυσικό τους χώρο) οι μαθητές θα κινητοποιηθούν.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

[Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών της ελληνικής γλώσσας για το Γυμνάσιο. 2003. \(ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ\), ΦΕΚ 303Β/13-03-2003.](#) Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων, Πολιτισμού & Αθλητισμού.

Κατσαρού, Ε., Μαγγανά, Α., Σκιά Α. & Β. Τσέλιου. 2009. [Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Γυμνασίου: Βιβλίο μαθητή.](#) Αθήνα. Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.

Koutsogiannis, D. & B. Mitsikoroulou. 2003. Greeklish and Greekness: Trends and Discourses of “Glocalness”. *Journal of Computer-Mediated Communication*, Vol. 9 (1). Διαθέσιμο: http://jcmc.indiana.edu/vol9/issue1/kouts_mits.html

Κουτσογιάννης, Δ. 2011. Λατινοελληνικά και παγκοσμιοποίηση. Στο Gavriilidou Z., Efthymiou A., Thomadaki E. & Kambakis-Vougiouklis (eds) 2012, *Selected papers of the 10th ICGI*. Democritus University of Thrace. Komotini. Greece. pp 881-889.

Κουτσογιάννης, Δ., Παυλίδου, Ν. & Ι. Χαλυσιάνη. 2011. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Θεσσαλονίκη.

[Νέο Πρόγραμμα Σπουδών. 2011. Πρόγραμμα Σπουδών για τη Διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας & της Λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο. ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ \(Σχολείο 21ου αιώνα\)- Νέο Πρόγραμμα Σπουδών.](#) Αθήνα.

[Τα greeklish βλάπτουν την ορθογραφία](#) (Πληροφορίες ΑΠΕ, ΜΠΕ) Ηλεκτρονική Έκδοση enet.gr, 7/9/2009

Τσολάκης Χ., Αδαλόγλου Κ., Αυδή Α., Λόππα Ε. & Δ. Τάνη. 2005. [Έκφραση Έκθεση Τεύχος Α' Ενιαίο Λύκειο.](#) Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων: Αθήνα.